

ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล
**Democratic Citizenship of High School students in Private Islamic
School, Satun Province**

หมัดฟาซี รูบามา

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Madpouzee Rubama

Hatyai University , Thailand

E-mail: Madpouzee@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะไร้เสถียรภาพ หากบุคคลหรือสมาชิกที่เป็นพลเมืองของสังคมขาดแบบแผนของความเชื่อ ทศนคติและค่านิยมที่เป็นประชาธิปไตย เพราะประชาธิปไตย (Democracy) เป็นระบอบการปกครองรูปแบบหนึ่ง ที่ให้ความสำคัญกับประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เน้นการเข้ามามีส่วนร่วมหรือเสียงของประชาชน โดยใช้อำนาจนี้ผ่านทางองค์กรทางการเมืองต่างๆ ที่มนุษย์ได้ตกลงกันด้วยความสมัครใจ ทำสัญญากันเพื่อก่อตั้งรัฐ ให้ทำหน้าที่รักษาสติธรรมตามธรรมชาติของมนุษย์ โดยยึดหลักในการปกครองด้วยความเสมอภาค เสรีภาพและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ ฉะนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 2) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นการวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่เข้าร่วมโครงการพลเมืองไทยในยุค 4.0 จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามความเป็นพลเมืองเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามลักษณะประชากรใช้สถิติ T-test

ผลการศึกษาความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า

1) นักเรียนมีความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.23 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ 1. ด้านการให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรมสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.38 2. ด้านให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

* วันที่รับบทความ: 29 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 13 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 16 กรกฎาคม 2565

Received: June 29, 2022; Revised: July 13, 2022; Accepted: July 16, 2022

เท่ากับ 4.35, 3. ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากับ 4.17 และ 4. ด้านการให้ความสำคัญกับอิสรภาพ ความก้าวหน้า และทันสมัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากับ 3.99 ตามลำดับ

2) เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามลักษณะประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่กลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุ และระดับชั้นมัธยมศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พลเมืองดิจิทัล; นักเรียนมัธยม; โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม; พลเมืองประชาธิปไตย

Abstracts

Democracy will be unstable. If an individual or a civic member of society lacks stereotypes of belief democratic attitudes and values Because democracy is a form of government. that values the people as the owners of sovereignty Emphasis on participation or the voice of the people. By using this power through various political organizations which humans have voluntarily agreed upon making a contract to form a state to act to preserve the natural rights of human beings by adhering to the principle of governing with equality freedom and dignity human beings, Therefore, the objectives of this research were 1) to study democratic citizenship of high school students. 2) To compare the differences in democratic citizenship of high school students in private Islamic schools. is exploratory research The sample group was a high school student at a private Islamic school. 400 people who participated in the Thai Citizens Project in the 4.0 era, using the citizenship questionnaire as a data collection tool. The data were analyzed by dividing the frequency (Frequency), Percentage, and calculating the mean (Mean) and Standard Deviation.

The results of a study on the democratic citizenship of upper secondary school students in private Islamic schools found that

1) Students have democratic citizenship. Overall, it was at the highest level with an average of 4.23 and when considering each aspect as follows: 1. The aspect that gave the highest importance to the cultural way with an average of 4.38 at the highest level. The mean value was 4.35, 3. The emphasis on community was at the high level of 4.17, and 4. The emphasis on freedom, progress, and modernity was at the high mean. equal to 3.99 respectively

2) Comparison of democratic citizenship of high school students Classified by population characteristics, it was found that the sample group of different sexes There is a level of opinion towards democratic citizenship. Overall and each aspect is different. with statistical significance at the .05 level, but the samples were different in age and secondary school level. There is a level of opinion toward democratic citizenship. Overall and each aspect was not significantly different at the .05 level.

Keywords: Digital citizen; High school students; Private Islamic schools; Democratic citizen.

บทนำ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะไร้เสถียรภาพ หากบุคคลหรือสมาชิกที่เป็นพลเมืองของสังคมขาดแบบแผนของความเชื่อ ทศนคติและค่านิยมที่เป็นประชาธิปไตย อาทิ การเคารพในความแตกต่าง การเคารพกฎหมาย การเคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ความรับผิดชอบ ความซื่อตรง และการเห็นกับประโยชน์ส่วนรวม จึงถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมของพลเมือง การเสริมสร้างความเป็พลเมืองให้เกิดเป็นวัฒนธรรมพลเมืองมีหลากหลายรูปแบบโดยอาจเริ่มจากการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยหรือความเป็นพลเมืองเพื่อให้เกิดความตระหนัก และสำนึกความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเองและสังคม ไปจนถึงการเป็นพลเมืองที่ร่วมลงมือปฏิบัติและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม (common good) อย่างมีความรู้ ความสามารถ ซึ่งเป็นการยกระดับที่สำคัญต่อความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

สังคมประชาธิปไตยที่ดีไม่อาจเกิดขึ้นได้ หากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจรวมไปถึงการขาดซึ่งความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความสำคัญของการเป็นพลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดย ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ (2555 : 65) นำเสนอไว้ว่าความเป็นพลเมือง (Citizenship) เป็นคำที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย ประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ไม่ใช่เพียงแต่มีรัฐธรรมนูญแต่ประชาชนจะต้องเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยด้วย

พลเมืองที่ดีมีคุณลักษณะที่สำคัญในวิถีชีวิตประชาธิปไตย ก็คือเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิตปฏิบัติตนตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติตามหลักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ดังนั้นหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงเป็นหลักการสำคัญที่นำมาใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมได้ และการที่เยาวชนปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคมย่อมส่งผลต่อประเทศ คือ สังคมและประเทศมีการพัฒนา สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ และสมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่ตรงกันข้ามหากพฤติกรรมของคนไร้ระเบียบวินัยขาดจิตสำนึกมากขึ้นก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย รวมทั้งความไม่เป็นระเบียบของคนในสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change) เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งที่น่าวิตกกังวล คือปัญหาความเสื่อมถอยในด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในประเทศ ทั้งในระดับนักการเมือง ข้าราชการ หรือคนในแวดวงอาชีพอื่น ๆ ภาพที่เห็นชัดเจนและเป็นข่าวอยู่ทุกวันนี้คือ การทุจริตคอร์รัปชัน การก่ออาชญากรรม การเสพ และค้ายาเสพติด หมัดฟาสี รุบามาและคณะ (2564 : 65) และยังแพร่ระบาดไปยังกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมจนถึงอุดมศึกษา (สมเดช นามเกต, 2561 : 13-27) ที่อาจมีผลต่อการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้จากงานวิจัยของเสกสรรค์ สนวา อภิชาติ ใจอารีย์ และระวี สัจจะโสภณ (2564 : 45-65) ยังได้ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะของทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนประชาธิปไตย หรือคุณลักษณะของพลเมืองที่ดี พบว่า คุณลักษณะของทรัพยากรมนุษย์หรือพลเมือง สามารถจำแนกออกเป็น 3

ด้าน 12 ข้อย่อย ได้แก่ (1) ด้านสติปัญญาและความรู้ ได้แก่ เป็นคนมีสติ มีเหตุผล มีความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ กล้าวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และเคารพกติกาและกฎหมาย (2) ด้านพฤติกรรมและการปรับตัว ได้แก่ เป็นคนมีวินัย เป็นคนมีความซื่อสัตย์ รักการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน สังคม และการเมือง และมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ (3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ และเป็นคนมีจิตสาธารณะ

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของเยาวชนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นพลเมืองของประเทศ และเป็นกลุ่มที่เริ่มเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นครั้งแรกผ่านการเลือกตั้ง เมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ คณะผู้วิจัยจึงจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยในยุคดิจิทัลให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนทุกคนมีส่วนในการช่วยให้ประเทศเกิดการขับเคลื่อนและพัฒนาต่อไปได้ จึงได้วางแผนคัดเลือกโรงเรียนที่มีศักยภาพ มีความพร้อมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทั้งโรงเรียนของรัฐและเอกชนในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง โดยในงานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนอื่นๆ และในจังหวัดสตูลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำแนกตามลักษณะประชากร

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินโครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ทำการเก็บข้อมูลวัดประเมินผลผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยพื้นฐานการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. **กลุ่มเป้าหมาย** กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ทำการสุ่มจากกลุ่มเป้าหมายในแบบเจาะจง (Purpose Sampling Group) จากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล ที่เข้าร่วมโครงการพลเมืองไทยในยุค 4.0 จำนวน 400 คน จากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล จำนวน 16 โรงเรียนที่เป็นคณะกรรมการนักเรียน โรงเรียนละ 25 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากแบบสอบถามเพื่อทำการประเมินผลความคิดเห็นหรือพฤติกรรมในการเป็นพลเมืองโดยแบ่งแบบสำรวจเป็น 2 ตอน ดังนี้

2.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นการศึกษา จำนวน 3 ข้อ

2.2. คำถามความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย จำนวน 4 ด้าน คือ ความเป็นพลเมืองกับการให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรม 2) ความเป็นพลเมืองกับการให้ความสำคัญกับชุมชนของตน 3) ความเป็นพลเมืองกับการให้ความสำคัญกับอภิสภาพ ความก้าวหน้าทันสมัย และ 4) การเป็นพลเมืองที่ดี จากนั้นนำมาสร้างเป็นคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2555 : 54) โดยมีหลักเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้

ระดับความเป็นพลเมือง	ค่าคะแนนเฉลี่ย
ระดับมากที่สุด	4.21-5.00
ระดับมาก	3.41-4.20
ระดับปานกลาง	2.61-3.40
ระดับน้อย	1.81-2.60
ระดับน้อยที่สุด	1.00-1.80

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

หลังจากเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดด้วยตนเอง ในทันทีที่เก็บคืนมา ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการประมวลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

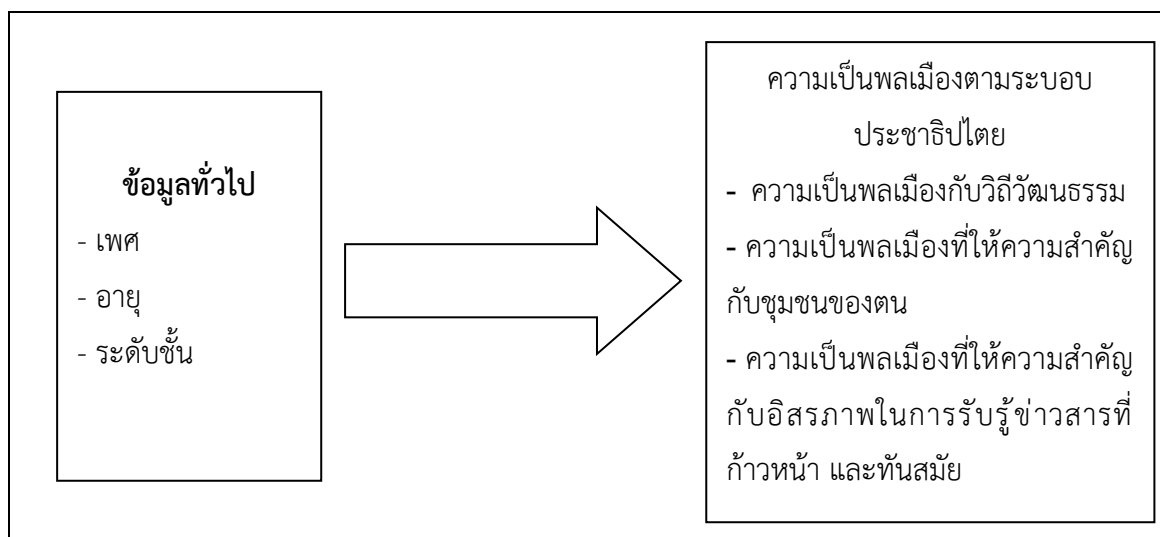
- 3.1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.2. สำรวจความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล วิเคราะห์โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ตามลักษณะประชากรโดยใช้สถิติ T-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการสำรวจความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 และเพศชายจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 โดยมีอายุระหว่าง 17-18 ปี ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงที่สุด จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ตามลำดับ สามารถแสดงได้ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	124	31.0
หญิง	276	69.0
อายุ		
17	160	40
18	240	60
ระดับมัธยมศึกษาปีที่		
ม.5	160	40
ม.6	240	60
รวม	400	100.00

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.23 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ 1. ด้านการให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรมสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.38 รองลงมาในลำดับที่ 2. ด้านให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.35, 3. ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.17 และ 4. ด้านการให้ความสำคัญกับอริสราพ ความก้าวหน้า และทันสมัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 3.99 ตามลำดับ โดยสามารถแสดงได้ดังตาราง 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล (N=400)

ความเป็นพลเมืองของนักเรียน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรม	4.38	0.40	มากที่สุด
2. ด้านให้ความสำคัญกับชุมชนของตน	4.17	0.45	มาก
3. ด้านให้ความสำคัญกับอริสราพความก้าวหน้าทันสมัย	3.99	0.52	มาก
4. ด้านการให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองที่ดี	4.35	0.40	มากที่สุด
ภาพรวม	4.23	0.35	มากที่สุด

จากผลการสำรวจโดยภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรม เพื่อให้เห็นรายละเอียดความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนตามลักษณะประชากรที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพิ่มเติมตามลักษณะข้อมูลประชากรที่แตกต่างกัน จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยสามารถแสดงได้ดังตาราง 3 – 5 ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะด้านการให้ความสำคัญกับชุมชนของตนเอง และการให้ความสำคัญกับอิสรภาพความก้าวหน้าทันสมัย เว้นแต่ด้านการให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรม และการเป็นพลเมืองที่ดีของนักเรียนที่มีเพศต่างกัันมีความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถแสดงได้ดังตาราง 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับความเป็นพลเมืองของนักเรียน จำแนกตามเพศ (N=400)

ความเป็นพลเมืองของนักเรียน	เพศ	N	Mean	Std. D	t-test	P-value
ให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรม	ชาย	124	4.45	.33	1.521	.130
	หญิง	276	4.35	.43		
ให้ความสำคัญกับชุมชน	ชาย	124	4.39	.34	4.387	.000
	หญิง	276	4.07	.45		
ให้สำคัญกับอิสรภาพ ก้าวหน้าทันสมัย	ชาย	124	4.20	.49	3.378	.001
	หญิง	276	3.90	.50		
การเป็นพลเมืองที่ดี	ชาย	124	4.37	.42	.394	.694
	หญิง	276	4.34	.39		
ภาพรวม	ชาย	124	4.35	.32	3.164	.002
	หญิง	276	4.16	.35		

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถแสดงได้ดังตาราง 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับความเป็นพลเมืองของนักเรียน จำแนกตามอายุ (N=400)

ความเป็นพลเมืองของนักเรียน	อายุ	N	Mean	Std. D	t-test	P-value
ให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรม	17	160	4.35	.38	-.809	.420
	18	240	4.40	.42		
ให้ความสำคัญกับชุมชน	17	160	4.14	.42	-.782	.435
	18	240	4.19	.46		
ให้สำคัญกับอิสรภาพ ก้าวหน้าทันสมัย	17	160	3.97	.52	-.620	.536
	18	240	4.02	.52		
การเป็นพลเมืองที่ดี	17	160	4.35	.38	.015	.988
	18	240	4.35	.43		
ภาพรวม	17	160	4.20	.33	-.705	.482
	18	240	4.24	.37		

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถแสดงได้ดังตาราง 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามระดับชั้นมัธยมศึกษา

ความเป็นพลเมืองของนักเรียน	ระดับ	N	Mean	Std. D	t-test	P-value
ให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรม	ม.5	160	4.33	.37	-1.325	.187
	ม.6	240	4.42	.42		
ให้ความสำคัญกับชุมชน	ม.5	160	4.13	.43	-1.018	.310
	ม.6	240	4.21	.46		
ให้สำคัญกับอิสรภาพ ก้าวหน้าทันสมัย	ม.5	160	3.97	.52	-.438	.662
	ม.6	240	4.01	.51		
การเป็นพลเมืองที่ดี	ม.5	160	4.34	.37	-.250	.803
	ม.6	240	4.36	.43		

ภาพรวม	ม.5	160	4.19	.33	-.937	.350
	ม.6	240	4.25	.36		

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า

1) นักเรียนมีความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ 1. ด้านการให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรมสูงที่สุด รองลงมา 2. ด้านให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองที่ดี, 3. ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชน และ 4. ด้านการให้ความสำคัญกับอิสรภาพ ความก้าวหน้า และทันสมัย ตามลำดับ

2) เปรียบเทียบความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามลักษณะประชากร พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่กลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุ และระดับชั้นมัธยมศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง “ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล” สามารถอธิบายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

จากวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ประภัสสรไพบูลย์จิตติพรชัย (2553 : 76) ที่พบว่านักเรียนโรงเรียนพณิชการแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี มีความเป็นพลเมืองดีในระดับสูง ซึ่งถือได้ว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสามัคคีอิสลามวิทยา จังหวัดสตูล ก็ให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยในทุกด้าน เช่นเดียวกับที่ หมัดฟาซี รูบามาและคณะ (2564 : 65) พบผลสำรวจความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัตภูมิวิทยาวามีความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ Keith Faulk (2000 : 5) ที่ได้กล่าวเน้นย้ำถึงสิทธิความเป็นพลเมืองว่ามีความสำคัญมากกว่าสิ่งอื่นใด เพราะจะทำให้ประชาชนแต่ละคนได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานในฐานะที่เป็นพลเมือง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีระดับความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยมากที่สุด ได้แก่ 1. ด้านการให้ความสำคัญกับวิถี

วัฒนธรรมสูงที่สุด อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล ได้รับการบ่มเพาะความเป็นพลเมืองกับวิถีวัฒนธรรมตามความเชื่อทางศาสนาที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่กับการเรียนสามัญศึกษาทั่วไปที่ให้ความสำคัญกับการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีความภาคภูมิใจในการแสดงออกถึงศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ รวมถึงให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมห้องชั้นเรียนและมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น อ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้อื่นในทุกโอกาส โดยเฉพาะผู้อาวุโสกว่า และยังปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างเคร่งครัด 2. ด้านการให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองที่ดี, 3. ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชน และ 4. ด้านการให้ความสำคัญกับอิสรภาพ ความก้าวหน้า และทันสมัย ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล ได้รับการบ่มเพาะความเป็นพลเมืองที่ให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรม ให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองที่ดี ให้ความสำคัญกับชุมชน และ ให้ความสำคัญกับอิสรภาพ ความก้าวหน้า และทันสมัย สอดรับกับงานที่ ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ (2555 : 65) ที่พบว่าประชาชนในสังคมไทยทุกภูมิภาคมีความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ด้านวิถีวัฒนธรรม ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชน และด้านการให้ความสำคัญกับอิสรภาพในการรับรู้ข่าวสาร ความก้าวหน้าและทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ หมัดเฟาซี รูบามาและคณะ (2560 : 58) ที่ศึกษาความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดสตูลพบว่าประชาชนในจังหวัดสตูลให้ความสำคัญกับความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก และมักจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางเมืองทุกครั้งที่มีโอกาส ซึ่งถือได้ว่าเป็นคุณสมบัติของความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมต่อไป

จากวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูล ตามลักษณะประชากรสามารถอธิบายได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ประภัสสร ไพบูลย์ธิตพรชัย (2553 : 76) ที่พบว่านักเรียนโรงเรียนพลนิการแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกันมีความเป็นพลเมืองดีที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะด้านการให้ความสำคัญกับชุมชนของตนเอง และการให้ความสำคัญกับอิสรภาพความก้าวหน้าทันสมัย เว้นแต่ด้านการให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรม และการเป็นพลเมืองที่ดีของนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับที่ หมัดเฟาซี รูบามาและคณะ (2564 : 65) กล่าวว่า เพศต่างกันนักเรียนโรงเรียนรัตภูมิวิทยา มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งชี้ให้เห็นว่านักเรียน

ที่เรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสตูลที่เป็นโรงเรียนสังกัดการศึกษาเอกชน มีการเรียนการสอนสามัญควบคู่กับการเรียนการสอนศาสนาอิสลาม กับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนราษฎร์วิทยา จังหวัดสงขลา ที่เป็นโรงเรียนสังกัดของรัฐมีการเรียนการสอนสามัญเป็นหลักมีผลต่อพฤติกรรมความเป็นพลเมืองของนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะบริบทวิถีวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของสังคมที่แตกต่างกันภายในโรงเรียน รวมถึงความสนใจในทางการเมืองที่แตกต่างกันของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับที่ Portney, K. E., et al. (2009 : Online) พบว่า เยาวชนที่อยู่ในครอบครัวที่บิดามารดามีการศึกษาดีและสนใจทางการเมือง จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางพลเมืองของเยาวชนหญิงมากกว่าชาย นอกจากนี้ การพูดคุยกับบิดามารดาเกี่ยวกับการเมือง จะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของการเลือกตั้งในเยาวชนหญิงมากกว่าชาย นอกจากนี้ The Australian Temperament Project ศึกษาพัฒนาการของเด็กในรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลียตั้งแต่ปี 1983-2000 (Prior, M., et al., 2000 : Online) พบว่า ตัวแปรอิสระสำคัญตัวหนึ่งที่สามารถทำนายความตระหนักด้านการเมืองของความเป็นพลเมืองในวัยรุ่นได้ คือ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว กล่าวคือ เป็นสภาพแวดล้อมที่มีความสำคัญที่มีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครอบครัวที่มีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูงจะประพาดตินเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่วัยรุ่นในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามอายุ และจำแนกตามระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุและระดับชั้นมัธยมศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะนักเรียนมีช่วงวัยอายุและระดับชั้นใกล้เคียงกัน จึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดในการเป็นพลเมืองแตกต่างกัน อาจด้วยบริบทของสังคม วิถีวัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในระดับครัวเรือนและสังคม จึงเสนอว่าควรมีการจัดทำหลักสูตรการความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมของนักเรียนในแต่ละพื้นที่เพื่อให้มีความเหมาะสมกับลักษณะพื้นที่ต่างๆ ที่มีลักษณะทางวิถีวัฒนธรรม ลักษณะความเป็นชุมชน และการให้ความสำคัญกับอิสรภาพในการรับรู้ข่าวสาร ความก้าวหน้า และทันสมัยที่เหมาะสมกับลักษณะของท้องถิ่นด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อเรียนรู้สู่การเป็นพลเมืองไทยในยุคดิจิทัลที่รู้เท่าทันไม่ตกเป็นเหยื่อของสังคม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยควรมีการส่งเสริมความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการจัดทำหลักสูตรความเป็นพลเมืองที่สอดคล้องกับบริบทสังคม วิถีวัฒนธรรม และการดำรงชีวิตภายในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ซึมซับความเป็นพลเมืองที่ดีและเหมาะสมสอดคล้องกับความเชื่อ ศาสนา และวิถีชีวิตในชุมชนของตน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยควรศึกษาการวิจัยในเชิงลึกถึงบริบทความแตกต่างกันของวิถีวัฒนธรรม การให้ความสำคัญกับชุมชน การเป็นพลเมืองที่ดี และการให้ความสำคัญกับอธิปไตย ความก้าวหน้าทันสมัยด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่สอดคล้องความบริบทของแต่ละชุมชนที่มีความเชื่อ ศาสนา และวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน เพื่อนำไปพัฒนาความเป็นพลเมืองที่สอดคล้องกับชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ถวิลวดี บุรีกุล และ รัชวดี แสงมเหษณ์. (2555). *ความเป็นพลเมืองในประเทศไทย*. รายงานการประชุมทางวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 13 ประจำปี 2554. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประภัสสร ไพบูลย์สุทธิพรชัย. (2553). *การศึกษาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนพณิชยการบางบัวทองจังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการภาครัฐและเอกชน). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สมเดช นามเกตุ. (2561). การปลูกจิตสำนึกทางจริยธรรมในสังคมไทย. *วารสารปัญญาภิธาน*. 3 (1), (13-27).
- เสกสรรค์ สนาวา, อภิชาติ ใจอารีย์ และ ระวี สัจจะโสภณ. (2564). สังเคราะห์กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สู่ความเป็นชุมชนประชาธิปไตย. *วารสารการเมืองการปกครอง*. 11 (3), 45-65.
- หมัดเฟาซี รูบามา, จิตกริ บุญโชติ, นพวัล มงคงศรี และ สุกรี บุญเทพ. (2560). ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดสงขลา. *วารสารการวิจัย (Proceeding) ในรายงานสืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการระดับชาติ สันติภาพสากลครั้งที่ 2 สถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ .

หมัดเฟาชี รูปามา และคณะ. (2564). ความเป็นพลเมืองตามระบอบ ประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย โรงเรียนรัตภูมิวิทยา จังหวัดสงขลา . *วารสารการวิจัย (Proceeding)* ในรายงาน
สืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สงขลา:
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

Faulks, Keith, (2000). ***Citizenship***. Routledge, London.

Margot Prior, Ann Sanson, Diana Smart and Frank Oberklaid (2000). Pathways from infancy
to adolescence AUSTRALIAN TEMPERAMENT PROJECT 1983–2000. *Online*.
Retrieved on 20 May 2021. from: [https://www.theactgroup.com.au/documents/
AustralianTemperamentProject1983-2000.pdf](https://www.theactgroup.com.au/documents/AustralianTemperamentProject1983-2000.pdf)

Portney, K.E., et al. (2009). Gender Differences in Political and Civic Engagement among
Young People. *Online*. Retrieved on 20 May 2021, from [https://ase.tufts.edu/
polsci/faculty/eichenberg/NiemiPortneyEichenbergAug26.pdf](https://ase.tufts.edu/polsci/faculty/eichenberg/NiemiPortneyEichenbergAug26.pdf)